

Kavárna pro (ne)znalce
(sborník abstraktů)

Téma: (Ne)konečná přednáška

Lektoři: Mgr. Klára Zemanová, RNDr. Matúš Ivan, Ph.D.

Abstrakt:

Přemýšleli jste někdy o velikosti nekonečna? Jsou všechna nekonečna stejná, nebo je některé z nich „nekonečnější“? Kde přesně je na nekonečné přímce nekonečno? Už jste někdy ubytovávali lidi v nekonečném hotelu? Co když je v nekonečném hotelu plno a přijede další host? Viděli jste někdy bitvu nekonečných armád? To a mnohé další zodpoví naše přednáška v konečném čase!

Téma: Současný jazyk živý a živější

Lektor: Mgr. Ivana Weintrittová

Abstrakt:

Přednáška je zejména zaměřena na současný stav slovní zásoby. Slovní zásoba jako živoucí organismus se neustále vyvíjí spolu s vývojem společnosti. Proto je vlastně nemožné ji dokonale poznat a ovládnout. Co ale možné je podívat se blíže na její současný stav, způsoby jejího obohacování, možnosti, které nabízí. Na základě této přednášky si budete moci sami pro sebe říci, zda vám současné tendence vyhovují nebo byste se raději, co se slovní zásoby týče, vrátili o několik desetiletí nazpět. Přijďte sharovat své myšlenky a na konci olajkovat svou vlastní účast!

Téma: Mozek z pohledu moderních neurověd aneb co o sobě vlastně víme

Lektor: Mgr. Robert Kostner

Abstrakt:

Mozek, jeho stavba a fungování je to, co nás odlišuje od dalších živočichů. Za posledních 30 let jsme o mozku díky moderním výzkumům zjistili mnoho nového a překvapivého. Zkusíme si tedy odpovědět na pár otázek a inspirovat se od vědců, jak tento náš poměrně důležitý orgán dále rozvíjet. Co nás bude zajímat: Jak moc se liší lidský a běžný savčí či plazí mozek? Jak se tvoří vzpomínky, jak se učíme a jak zapomínáme? Jak neurony tvoří síť a proč ovčáci zpívání potřetí znějí divně? Čím mozek krmit a co mu pro jistotu odepřít? A co je pro mozek absolutní štěstí?

Téma: Nula

Lektor: RNDr. Olga Švábová

Abstrakt:

Co taková nula může způsobit... Nebyla v počtech hned. Kdy se vůbec u nás nula objevila a kdy se objevila v jiných civilizacích? Jak vypadala nula v různých číselných soustavách? Nula v matematice. Nula má svá výsadní pravidla. Zároveň toto „nic“ souvisí s nekonečnem. Současný rozvoj digitální techniky a jeho nuly a jedničky. Nula v přírodě kolem nás a její nedosažitelnost. A na závěr pár citátů o nule...

Téma: Co všechno (ne)víte o virech?

Lektor: Mgr. Denisa Andělová

Abstrakt:

V moderní době každého napadne virus počítačový. O těchto virech však přednáška nebude. Co je to vlastně virus? Je to živé či neživé? Proč a jak napadá svého hostitele? Existuje virus, který by neparazitoval? Jak léčit virové onemocnění? Na tyto otázky a mnoho dalších se pokusíme odpovědět. Viry mají v životě od pradávna své místo, provázejí nás od úsvitu všeho živého pořád a neustále. A i když nejsou "oblíbené", mají pro organismy velký evoluční význam a posouvají nás kupředu. Proto se zkusíme na viry podívat i z trochu pozitivnějšího hlediska. No ale mají i tu svou stinnou stránku, takže nakonec nesmíme zapomenout na některá významná virová onemocnění.

Téma: Proč číst současnou českou prózu?

Lektor: PhDr. Jana Starečková

Abstrakt:

V první části přednášky bych se chtěla věnovat fenoménu současné české literatury – její emancipaci. Představila bych nejvýznamnější ženské autorky, které se v posledním desetiletí výrazně prosazují a získávají za své prózy i literární ceny, zejména ocenění Magnesia litera. Zajímavá je tematická podobnost děl, ale i výrazné individuální vybočení z tradiční tematiky. Zmínila bych se v této souvislosti i o žánru venkovské prózy vztažené k současnosti, ale i k nedávné minulosti doby totalitní.

V druhé části bych ráda interpretovala dva výrazné romány oceněné literární cenou Magnesia litera: Kateřina Tučková – Žitkovské bohyně, Jiří Hájíček – Rybí krev.

Téma: Život ve Vesmíru

Lektor: Ing. Jiří Válek

Abstrakt:

Téma se odvíjí ze zdánlivě prosté otázky: jsou tam někde? Podíváme se na pravděpodobnost existence života ve Vesmíru, zkusíme odhadnout počet civilizací ve Vesmíru. Zamyslíme se nad tím, zda může docházet k vzájemným kontaktům a problematiku kontaktů probereme podrobněji. Mnozí z nás četli nejrůznější literaturu autorů jako Daniken, Souček a další, podrobíme testu zdravého rozumu některé údajné důkazy o kosmických návštěvnících zde na Zemi. Nezanedbáme ani seriózní vědecká pátrání po životě v rámci naší sluneční soustavy i za jejími hranicemi. A nebude chybět ani prostor zamyšlení nad filmy - Vetřelec, Interstellar, Avatar a další

Téma: Vývoj hudby od Pythagorejců po temperované ladění

Lektoři: Mgr. Perta Feistauerová, RNDr. Matúš Ivan, Ph.D.

Abstrakt:

Přednáška (resp. její část týkající se hudebním hlediskem dané problematiky) se zabývá dopadem pythagorejského koma na ladění hudebních nástrojů a na intonaci, různými druhy ladění v historickém kontextu, snaží se přiblížit práci ladiče klavíru jakožto nástroje s největším počtem strun a poukazuje na osobnosti, které k vývoji ladění významně přispěly. Některé skutečnosti jsou pro vytvoření co nejpřesnější představy demonstrovány poslechovémi ukázkami jak reprodukované hudby, tak živě na hudební nástroje. Matematická část přednášky se zaměří na vysvětlení, jak hudba souvisí s teorií čísel.

Téma: Pohlavní znaky na kostře člověka a radiouhlíková metoda

Lektoři: RNDr. Alena Krepušová, RNDr. Matúš Ivan, Ph.D.

Abstrakt:

V semináři se budeme zabývat, jak určit z lidských kosterních pozůstatků pohlaví. Zaměříme se na dvě části lidského těla – lebku a pánev. Povíme si, proč se liší lebka (pánev) muže a ženy. Vše si ukážeme na kosterním materiálu. Ve skupinách si vyzkoušíte určit pohlaví dle daných znaků na lebce či pánvi. Budeme se zabývat též přibližným určováním stáří jedince. Zajímat nás bude i to, jak je starý samotný nález, k čemu nám pomohou fyzikálně chemické metody.